

**Dropout versus push out –
Hvad vil det sige at undervise inkluderende?**

Af Ulla Højmark Jensen Ph.d.

*Lektor i Unge og Ungdomsuddannelse på Institut for Filosofi og Læring
Aalborg Universitet København*

Tre aktuelle teoretiske perspektiver til at forstå unge, uddannelse og læring (se fx Camilla Hutters phd afhandling fra RUC)

○ Rational choice

- http://www.youtube.com/watch?v=H-pm6_Rk6m0&feature=related

○ Modernitet

- <http://www.youtube.com/watch?v=4sErkVJUEOo>

○ Ulighed

- <http://www.youtube.com/watch?v=Csbu08SqAuc> (start på 9 minutter)

- <http://www.youtube.com/watch?NR=1&v=FBn28iNcpBA>

1. Rational choice tilgangen

- ved teoretikere som fx Coleman

Det antages, at de unge med skyldig hensyntagen til deres objektive potentialer og arbejdsmarkedets objektive behov kan bringes til en bevidst afklaring af deres uddannelsesvalg *før* det foretages... (UVM)

2. Den modernitetsteoretiske tilgang - ved teoretikere som fx Ziehe

De unge” .. *vælger uddannelse efter dens potentialer til at give dem en identitet – snarere end efter dens faglige indhold. Det skaber nye udfordringer for uddannelsesinstitutionerne*”

(Birgitte Simonsen i tidskriftet ”Ungdomsforskning”, september 2000)

’ Find dig selv og
vælg din egen
vej’

Tendenser blandt unge i dag: Fra en dominerende modernitetstilgang til en dominerende rational choice tilgang?

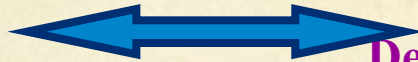
(tendenser fra Noemi Katznelson og Mette Pless, Cefu, 2007: Unges veje mod ungdomsuddannelserne)

- **Færre ser fremtiden som en identitetsdannende søgeproces,**
flere ønsker at fremtiden er planlagt og under kontrol

- **Fleksibilitet, åbenhed etc. bliver til uafklarethed, usikkerhed etc.**

Positive værdier: Kontrol, målrettethed og afklaring (længslen efter en fast identitet)

Hvordan kan vi forstå de unges motivation for uddannelse?

Det vigtigste i livet er at få en uddannelse (Rational choice)

Vejleder/lærer/forældre er mål/realisme orienteret. Tag en beslutning og gå efter den.

(træk-faktor/ psykoteknisk tilgang)

Det vigtigste i livet er man er lykkelig og glad for det man laver/ det giver mening (Modernitetsdiskurs):

Vejleder/lærer/forældre er procesorienterede - identitetsudviklings og selvrealiseringsorienteret

(konstruktivistisk/filosofisk tilgang)

3. Den ulighedsorienterede tilgang – ved teoretikere som Bourdieu

- Undervisningen i skolerne overfører kapital til de retmæssige 'arvinger' og uddannelsessystemet medvirker til reproduktion af klasseforskelle
- Succes i skolen afhænger ikke af elevernes begavelse
- Uddannelsesvalget sker som "praktisk" - og ikke et "rationelt" valg

Stig om bord på toget,
din familie har
indløst din billet

Hvad kan vi bruge Bourdieu til hvis vi gerne vil forstå og udvikle inkluderende læringsrum?

- Styrke: Tilbyder en forståelse af at mennesket er et socialt væsen, og succes i fx uddannelsessystemet kan forklares gennem bl.a.
 - Den enkeltes praktisk levet liv – habitus
 - De samfundsmæssige sociale, økonomiske og kulturelle strukturer der systematisk bidrager til skæv rekruttering så ulighed reproduceres

Ikke alle unge dropper ud – nogle bliver skubbet ud
(fra dropout til push out)

- Svagheder: En overordnet teori der ikke levner meget rum til forandring
 - Hvordan kan vi skabe rummelige læringsmiljøer der ikke selekterer (kan vi overhovedet det?)

For at det skal være retfærdigt, får I alle samme opgave: Kravl op i toppen af dette træ!

Mønsterbryder?

Opsamling på de tre perspektiver

- **Mennesket er et objektivt rationelt handlende væsen. Uddannelsesvalget er baseret på objektive kalkuler og 'hvis man vil, så kan man'** (Coleman)
- **Mennesket vælger uddannelse fordi valget bidrager til øjeblikkelig subjektiv tilfredsstillelse.** (Simonsen)
- **Mennesket er et socialt væsen, og uddannelsesvalget er funderet i et praktisk levet liv – habitus. Selv om man gerne vil tage en uddannelse så er det ikke sikkert at man kan eller tror man vil** (Bourdieu)

Hvordan kan vi bidrage til at skabe inkluderende rammer på ungdomsuddannelserne?

Individtilpasning

Organisationsforandring

**Hvordan gør vi de unge
uddannelsesparate?**

**Hvordan gør vi uddannelserne
parate til at kunne rumme de
unge?**

**Lærer, vejleder, mentor mv
er tilpasningsagenter**

**Lærer, vejleder, mentor mv er de
unges advokater**

At være individtilpasser

- Uddannelsesinstitutionerne er som de er
- De unge skal tilpasse sig

Nogle unge har mange fejl og mangler (fx utilpassede, sprogligt og fagligt svage)

De skal identificeres – fx ved test og samtaler og de unge skal erkende deres fejl og mangler

De skal tilbydes ekstra hjælp og støtte så de kan komme på "niveau"

At være organisationsudvikler

- De unge er som de er
- Uddannelsesinstitutionerne skal tilpasse sig de unge

Alle unge har særlige
ressourcer ,
kompetencer og læringsstile
(fx overlevere, sprog)

Kompetencer ,
ressourcer og
læringsstile
skal identificeres
og erkendes og
kommunikeres videre

Lærer, vejledere mv skal
være de unges udvikler og
advokat i forhold til
uddannelsesinstitutioner
og arbejdsmarkedet

**Hvis vi skal være
organisationsforandre hvordan
kan vi så forstå
uddannelsesorganisationen?**

Fx med **Basil Bernstein** (1924-2000)

Britisk sociolog og lingvist /undervisningssociologi

Centrale begreber: Klassifikation og rammesætning

Klassifikation

Hvilke koder / regler er indlejret i skolens organisation ?

- Høj grad af klassifikation: *Skolen er en anden verden*
 - Holde områder adskilt (fag, stillinger, ude/inde mv)
 - Udtalt hierarki i beslutnings tagen
 - Ting er som de er og forandringer 'har vi prøvet' (trussel)
 - Der er en adskillelse mellem skolerelevant viden og hverdags viden
- Lav grad af klassifikation: *Skolen er en del af verden*
 - Bringe områder sammen (tværfaglighed, udad aktiviteter, forældre involvering mv)
 - En kompleks organisation med mange forskellige beslutnings veje
 - Mindre tydelige magt strukturer og lavere grad af specialisering

Rammesætning

Hvilke koder / regler er der for kommunikationen i læringsituationer?

- Høj grad af rammesætning:
 - ”teaching to the test”
 - tid/tempo ens for alle,
 - ønskes ensartet videns udbytte – *homogenitet en fordel*
- Lav grad af rammesætning:
 - Elevernes viden og erfaringer inddrages som del af curriculum
 - Diffeferentiering i tid/ tempo, støtte, udfordringer
 - Ikke standardiseret videns udbytte – *heterogenitet en ressource*

Undervisning i fire læringsmiljøer

Lav klassifikation

Skolen er en del af verden

Høj rammesætning
Teaching to the test
homogent output
målorienteret

Lav rammesætning
Inquiry based
Heterogent output
Procesorienteret

Høj klassifikation

Adskillelse mellem skole og verden

Undervisning i fire læringsmiljøer

<http://www.youtube.com/watch?v=XkUPHgcK9z8&feature=endscreen&NR=1>

Samarbejdsorienteret-
professionalitet

<http://www.youtube.com/watch?v=DCbrA85ipuo>

Stringente

Stillaserende

<http://www.youtube.com/watch?v=VYxVITG8AZU&feature=relmfu>

Unge er børn
der skal formes

Private praksis

**Coaching/
Feel good**

Unge er voksen
på prøve

<http://www.youtube.com/watch?v=UPvDgWfqOO4&feature=related>

**Individualiseret
professionalitet**

<http://www.youtube.com/watch?v=vFqjMYQwuEg>

<http://www.youtube.com/watch?v=gHzTUyAOkPM>

<http://www.youtube.com/watch?v=9xcVCOjZYrw>

Inkluderende læringsrum

Samarbejdsorienteret
et-professionalitet

Skoler med lav klassifikation, men både
høj og lav rammesætning

Stringente

Stillaserende

Ung er børn
der skal formes

Privat praksis

**Coaching/ Feel
good**

Ung er voksen
på prøve

**Individualiseret
professionalitet**

Centrale elementer i en inkluderende stilladserende ungdomsuddannelse

(frit efter Ann Cook – en af grundlæggerne af Urban Academy)

At skabe mening og mulighed for rekontekstualisering

1. Rammer:

- Individuelle faglige valgmuligheder
- Nærhed (klasse/hold struktur eller mindre skole)

2. Indhold:

- Unges 'voice' som hjertet i pædagogikken
- Vægt på åbne autentiske spørgsmål som kan skabe underen, diskussioner og analyser ikke blot reproduktion af viden
- Progression i læringsforløb
- Eksamensformer der afspejler undervisningens indhold (procesorienteret)

3. Forventninger: Forvent meget af eleverne (og lærerne)

Opsamling:

- Teoretiske positioner i forhold til at forstå unge, uddannelse og læring: Coleman, Ziehe, Bourdieu
- Læringsrum – Bernstein og analyser af læringsituationer
- Inkluderende skoler – hvad er vigtigt?

Pointer:

Hvordan man forstår og analysere unge, uddannelse og læring er afhænging af diskurs

Rammesætning og klassifikation kan være gode begreber i analyse af uddannelsesinstitutioner

Den inkluderende praksis kan fx findes når ledere og lærer er samarbejdsorienterede og tydeligt professionelle/engagerede